

Wetgevingsprogramma Voorjaarsnota 2025

1. Inleiding

Dit wetgevingsprogramma bestaat uit drie delen:

In deel I wordt ingegaan op voortgang van de in voorbereiding zijnde klimaatwet- en regelgeving.

In deel II wordt ingegaan op ontwikkelingen die zich sinds het najaar van 2024 hebben voorgedaan op het gebied van de implementatie van het Fit for 55-pakket en in het internationaal klimaatrecht.

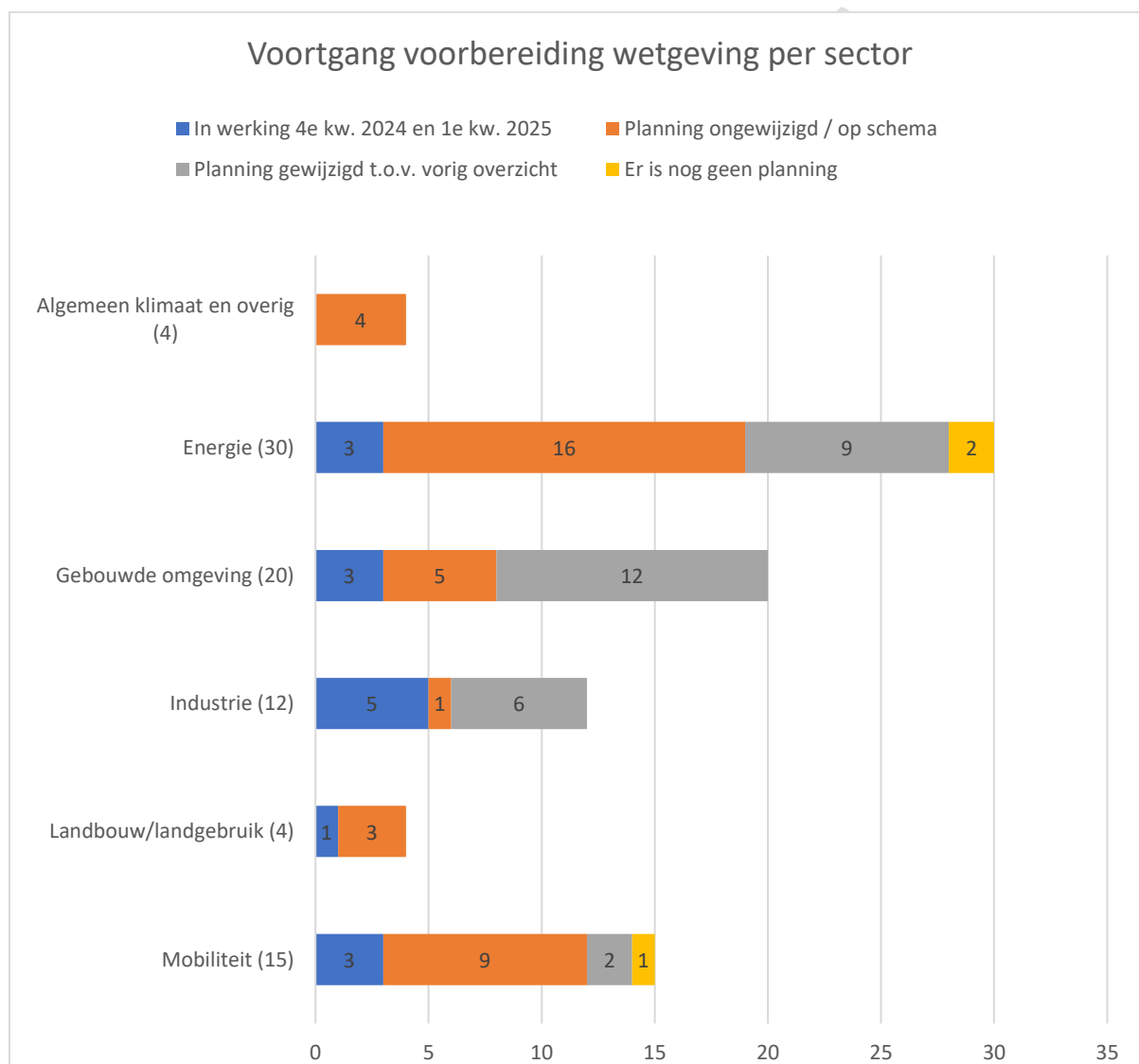
Deel III bevat een geactualiseerd overzicht van de in voorbereiding zijnde wet- en regelgeving op het terrein van klimaat.

CONCEPT

Deel I Stand van zaken voorbereiding klimaatwet- en regelgeving

Een belangrijk instrument voor het realiseren van de klimaatdoelen is wetgeving. Twee keer per jaar wordt over de voortgang van de totstandkoming van klimaatwet- en regelgeving gerapporteerd. De laatste keer is dat gedaan met het verschijnen van de Klimaatnota 2024 op 24 oktober 2024 (Kamerstuk 32813, nr. 1416). In dit wetgevingsprogramma wordt een actueel overzicht gegeven van de klimaatwet- en regelgeving die in voorbereiding is.

Over de in voorbereiding zijnde wet- en regelgeving wordt het volgende gerapporteerd. 15 wetgevingsproducten zijn in de periode 1 oktober 2024 tot en met 1 april 2025 in werking getreden. 70 wetgevingsproducten worden momenteel voorbereid. Het gaat om vier algemene wetgevingsproducten en om 66 wetgevingsproducten die specifiek gekoppeld zijn aan één van de vijf sectoren. In de onderstaande staafdiagrammen is de voortgang van de voorbereiding van wetgevingsproducten per sector weergegeven.

In de staafdiagrammen worden vier categorieën onderscheiden. Onder de eerste categorie (blauw) vallen de wetgevingsproducten die tussen 1 oktober 2024 en 1 april 2025 in werking zijn getreden. De tweede categorie (oranje) betreffen de wetgevingsproducten waarvoor de voorbereiding op schema loopt. Voor de derde categorie wetgevingsproducten (grijs) is de planning ten opzichte van het op 24 oktober 2024 gepubliceerde wetgevingsprogramma gewijzigd. Op deze wijzigingen wordt hieronder per sector nader ingegaan. Voor de laatste categorie (geel) is op dit moment nog geen planning vastgesteld. De wetgevingsproducten die onder deze categorie vallen zijn in het wetgevingsoverzicht (deel III van dit wetgevingsprogramma) te herkennen doordat voor de beoogde inwerkingtredingsdatum in de rechterkolom "1-1-9999" is opgenomen.

1. Sector Algemeen klimaatbeleid en overige

Voor de sector 'Algemeen klimaatbeleid en overige' zijn vier wetgevingsproducten in voorbereiding. Het gaat om de wijziging van de Klimaatwet, een AMvB over producentenverantwoordelijkheid luiers en incontinentiemateriaal en het wetsvoorstel en de AMvB over de jaarverplichting circulaire polymeren (nummers 1 t/m 4 op het wetgevingsoverzicht).

2. Sector Energie

De meeste wetgevingsproducten (27) worden voorbereid voor de sector 'Energie'. Ten opzichte van het vorige overzicht zijn er twee nieuwe wetgevingsproducten in voorbereiding: het wetsvoorstel tweezijdige contracten voor verschillen (nummer 22 op het wetgevingsoverzicht) en de wijziging van de Omgevingswet voor een gedoogplicht van rechtswege voor het ontwerp van werken van algemeen belang, als onderdeel van de Verzamelwet KGG (nummer 31 op het overzicht).

Van meerdere wetgevingsproducten is de beoogde inwerkingtredingsdatum aangepast ten opzichte van het vorige overzicht:

- Van de Energiewet, het Energiebesluit en de verschillende regelingen (nummers 7 t/m 9 op het wetgevingsoverzicht) was de beoogde datum van inwerkingtreding 1 juli 2025. Die datum bleek niet haalbaar vanwege de duur van de parlementaire behandeling en de tijd die de sector nodig heeft ter voorbereiding op deze wet. De datum van inwerkingtreding is nu gesteld op 1 januari 2026. De Energiewet is gepubliceerd in het Staatsblad (Stb. 2025, 40).
- Voor het wetsvoorstel ter uitvoering van de Verordening inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector (Uitvoeringswet methaanverordening), alsmede de AMvB en regeling hierbij (nummers 15 t/m 17) is de beoogde datum van inwerkingtreding gewijzigd van 5 augustus 2025 naar 6 maart 2026. De reden van vertraging is dat de uitvoering van deze verordening wijziging vergt van diverse wetten en aanwijzing van meerdere bevoegde instanties. De daarvoor benodigde afstemming en de verwerking van adviezen vraagt meer tijd dan vooraf voorzien.
- De beoogde inwerkingtredingsdatum van de wijziging van het Besluit SDEK voor subsidie Wind op zee is aangepast van 1 juli 2025 naar 1 september 2025, omdat de beleidsvorming meer tijd in beslag neemt dan voorzien (nummer 25).
- Wat betreft het wetsvoorstel ter uitvoering van de sanctiebepaling van verordening 2024/573 inzake F-gassen (nummer 26) is de beoogde inwerkingtredingsdatum niet langer onbekend en staat nu op 1 januari 2026. Verder ligt de AMvB ter uitvoering van verordening 2024/573 inzake F-gassen bij de Afdeling advisering van de Raad van State voor advies, en is de beoogde datum van inwerkingtreding gewijzigd van 1 januari 2025 naar 1 mei 2025 vanwege de complexiteit van het onderwerp (nummer 27).
- De beoogde inwerkingtredingsdatum van de AMvB voor het aanwijzen van categorieën projecten van zwaarwegend maatschappelijk belang is aangepast van 1 juli 2025 naar 1 januari 2026. De AMvB volgt het wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting, omdat die wet de grondslag voor aanwijzing van besluiten van projecten van zwaarwegend maatschappelijk belang in de Omgevingswet introduceert. Die wet ligt nog bij de Tweede Kamer, er is onlangs een tweede nota van wijziging ingediend. Pas als de Wet versterking regie volkshuisvesting door de Tweede Kamer is aangenomen, kan deze AMvB worden aangeboden aan de Tweede Kamer. De verwachting is daarom dat de AMvB pas op 1 januari 2026 in werking kan treden (nummer 28).
- Van de Wijziging Wet windenergie op zee is de beoogde datum van inwerkingtreding niet langer onbekend en staat nu op 1 januari 2027 (nummer 29).
- Tot slot lijkt de Wet beëindiging salderingsregeling voor elektriciteit vertraagd, maar daar staat nu de juiste inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2027 vermeld, in plaats van de in het vorige overzicht abusievelijk vermelde datum van 1 januari 2025 (nummer 30). De datum van 1 januari 2027 zat van begin af aan in het wetsvoorstel. De wet is gepubliceerd in het Staatsblad (Stb. 2025, 17).

Ten opzichte van het vorige overzicht zijn drie wetgevingsproducten binnen de sector Energie in werking getreden in de periode van 1 oktober 2024 tot en met 1 april 2025: de wijziging van het Warmtebesluit in verband met aanpassing van de tariefregulering, de subsidieregeling Flex-e en de Regeling specifieke uitkering voor de aanlandlocaties Wind op Zee (nummers 71 t/m 73 op het wetgevingsoverzicht).

3. Sector Gebouwde omgeving

Voor de sector 'Gebouwde omgeving' worden momenteel 17 wetgevingsproducten voorbereid. Hiervan zijn twee wetgevingsproducten nieuw in voorbereiding ten opzichte van het overzicht bij de Klimaatnota 2024 op 24 oktober 2024, zie hiervoor nummers 33 en 48 op het overzicht.

Van verschillende wetgevingsproducten is de beoogde inwerkingtredingsdatum aangepast ten opzichte van het vorige overzicht:

- De aanpassing van het Besluit bouwwerken leefomgeving en de aanpassing van de Omgevingsregeling vanwege de milieuprestatie-eis voor nieuwe gebouwen (nummers 34 en 35) zullen niet op 1 juli 2025 in werking treden. Het voorstel is nu afhankelijk van de behandeling door het parlement. De Eerste Kamer heeft de wijzigingsvoorstellen gestuit en heeft het voornemen geuit in ieder geval uiterlijk 13 mei 2025 nieuwe vragen te stellen aan de minister van VRO. Indachtig het beding van de bouwsector dat er minimaal een half jaar moet zitten tussen de bekendmaking en de inwerkingtreding van de wijzigingen opgenomen in het besluit en de regeling, zodat zij zich goed op de veranderingen kunnen voorbereiden en zodoende de kosten kunnen drukken, en de formele stappen die nog moeten worden gezet, waaronder het voor advies voorleggen bij de Afdeling advisering van de Raad van State, is de eerder vermelde datum van 1 juli 2025 niet haalbaar.
- De aanpassing van Boek 5 Burgerlijk Wetboek volgt nu de implementatiedatum van 29 mei 2026, wat eerder is dan de datum van 1 juli 2026 die was vermeld op het vorige overzicht (nummer 36).
- De uitwerking van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) en de onderliggende regelgeving (nummers 37 t/m 39) is vertraagd doordat het Bgiw op onderdelen moest worden aangevuld en uitgewerkt ten gevolge van de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel. Een voorbeeld is het amendement m.b.t. de instructieregels betaalbaarheid. Een aantal onderdelen van het Bgiw en de regeling worden nog uitgedacht en afgestemd met de medeoverheden.
- De beoogde datum van inwerkingtreding van de wijziging van het Burgerlijk Wetboek vanwege de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte is gewijzigd van 1 juli 2025 naar 1 januari 2025 doordat prioriteit gegeven moest worden aan andere wetgevingsproducten (nummer 40).
- De beoogde inwerkingtredingsdatum van het Wetsvoorstel collectieve warmte (Wcw) met de Bcw en de bijbehorende regeling (nummers 41 t/m 43) is aangepast aangezien het wetsvoorstel nog bij de Tweede Kamer ligt. Het WGO is gepland op 14 april 2025.
- De beoogde inwerkingtredingsdatum van de Regeling vereenvoudiging subsidies warmtenetten en subsidie in pandige kosten is aangepast naar 1 januari 2026 aangezien er meer afstemming nodig was met de stakeholders over de opzet van de regeling (nummer 45).
- Het Besluit waterstofexperimenten in de gebouwde omgeving is vertraagd door het uitzoeken van de aansluiting op de implementatie van het decarbonisatiepakket en het aflopen van het Tijdelijk Kader Waterstofpilots van de ACM op 5 juli 2027 (nummer 46).
- De beoogde datum van inwerkingtreding van de Subsidieregeling verduurzaming gebouwen Groningen en Noord-Drenthe (Maatregel 29) is aangepast aangezien de uitwerking van de regeling samen met de regio en SNN, de uitvoerder van de regeling, meer tijd kostte dan voorzien. Hierdoor kon de regeling niet meer voor het kerstreces in consultatie en is ervoor gekozen de consultatie in januari 2025 te starten, waardoor ook de voorhang en de inwerkingtredingsdatum op zijn geschoven naar 15 mei 2025 (nummer 47 op het wetgevingsoverzicht).

Tot slot zijn binnen deze sector drie wetgevingsproducten in werking getreden ten opzichte van het vorige wetgevingsoverzicht. Dit betreft de wijziging van de Subsidieregeling Verduurzaming en Onderhoud Huurwoningen, de wijziging van de Subsidieregeling Verduurzaming voor Verenigingen van Eigenaars en de SPUK uitvoeringskosten verduurzaming gebouwen Groningen en Noord-Drenthe (Maatregel 29) (nummers 74 t/m 76 op het wetgevingsoverzicht).

4. Sector Industrie

Voor de sector 'Industrie' worden op dit moment zeven wetgevingsproducten voorbereid. Ten opzichte van het vorige overzicht is één nieuw wetgevingsproduct in voorbereiding: de Uitvoeringswet verordening nettonultechnologie, ofwel de Net Zero Industry Act (NZIA) (nummer 55 op het wetgevingsoverzicht).

Er zijn meerdere wetgevingsproducten waarvan de planning is aangepast:

- De beoogde inwerkingtredingsdatum van het wetsvoorstel jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de industrie, met bijbehorende lagere regelgeving (nummers 49 t/m 51), is aangepast van 1 januari 2026 naar 1 januari 2027 doordat de beleidsvorming na de consultatie langer in beslag neemt dan verwacht en deze jaarverplichting enkel per geheel kalenderjaar in werking kan treden.

- Omdat de subsidieregeling afname hernieuwbare waterstof in de industrie (nummer 52) aansluit op de systematiek van het wetsvoorstel jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de industrie, is ook van deze subsidieregeling de beoogde inwerkingtredingsdatum gewijzigd naar 1 januari 2027.
- De beoogde datum van inwerkingtreding van het wetsvoorstel ter implementatie van de versnellingsopties voor hernieuwbare energie REDIII (nummer 53) is gewijzigd naar 1 juli 2026. De internetconsultatie is afgerond. Vanwege de complexiteit van de richtlijn en benodigde interdepartementale afstemming is de beoogde inwerkingtreding gewijzigd.
- Ook de voorbereiding van het wetsvoorstel ter implementatie overige artikelen REDIII (nummer 54) is vertraagd: de REDIII is veelomvattend en complex waardoor implementatie veel tijd kost. Hierdoor is de inwerkingtredingsdatum gewijzigd van 21 mei 2025 naar 1 juli 2026.

Er zijn vijf wetgevingsproducten in werking getreden in de periode 1 oktober 2024 tot en met 1 april 2025 in deze sector die allen te maken hebben met de CO₂-heffing industrie of het EU ETS (nummers 77 t/m 81 op het overzicht).

5. Sector Landbouw en landgebruik

Voor de sector 'Landbouw en landgebruik' zijn momenteel drie wetgevingsproducten in voorbereiding. Hiervan is één wetgevingsproduct nieuw ten opzichte van het wetgevingsoverzicht bij de Klimaatnota 2024: de subsidieregeling voor de verduurzaming van landbouwvoertuigen (nummer 58 op het overzicht).

In deze sector is één wetgevingsproduct in werking getreden ten opzichte van het vorige overzicht: de maatregel gerichte aankoop, 2e tranche (MGA-2), in de vorm van de Maatregel Gebiedsgerichte Beëindiging veehouderijen (MGB) (nummer 82 op het wetgevingsoverzicht); dit wetgevingsproduct is op 27 november 2024 in werking getreden.

6. Sector Mobiliteit

Voor de sector 'Mobiliteit' zijn twaalf wetgevingsproducten in voorbereiding. Hiervan zijn twee wetgevingsproducten nieuw ten opzichte van het vorige overzicht bij de Klimaatnota 2024: de wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving ter uitvoering van Verordening 2023/1804 betreffende infrastructuur alternatieve brandstoffen (AFIR) (nummer 68) en de differentiatie van het tarief van de vliegbelasting naar afstand, via het Belastingplan 2026 (nummer 70 op het wetgevingsoverzicht). Van het wetsvoorstel grondslag CO₂-plafond is de beoogde inwerkingtredingsdatum bekend en gesteld op 1 januari 2030 (nummer 62). Van het wetsvoorstel uitvoeringswet FuelEU Maritiem en reFuelEU luchtvaart is de beoogde datum van inwerkingtreding aangepast van 1 januari 2025 naar 1 mei 2025. De reden voor deze vertraging is dat meer tijd nodig bleek voor de uitvoeringstoetsen (nummer 63 op het wetgevingsoverzicht).

Er zijn drie wetgevingsproducten in werking getreden in het vierde kwartaal van 2024 en het eerste kwartaal van 2025. Dit betreft de wetgevingsproducten in het Belastingplan 2023 en 2024 over de bpm-vrijstelling en de wijziging van het Besluit energie vervoer (nummers 83 t/m 85 op het wetgevingsoverzicht).

Deel II Ontwikkelingen in het Internationaal en Europees recht

1. Recente ontwikkelingen in het internationaal klimaatrecht

De connectie tussen mensenrechten en milieu, waaronder het klimaat en klimaatverandering, alsook de verplichtingen van staten onder het internationaal recht ten aanzien van (de gevolgen van) klimaatverandering, staan in verschillende internationale gremia in de belangstelling.

Op 29 maart 2023 is een resolutie in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties bij consensus aangenomen waarmee het Internationaal Gerechtshof om advies wordt gevraagd ten aanzien van de verplichtingen van staten onder het internationaal recht ten aanzien van (de gevolgen van) klimaatverandering. Staten zijn door het Internationaal Gerechtshof in de gelegenheid gesteld zienswijzen over de gestelde vragen bij het Internationaal Gerechtshof in te dienen. Ook organisaties die door het Internationaal Gerechtshof zijn toegelaten tot de adviesprocedure zijn in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen. Het Koninkrijk der Nederlanden neemt ook deel aan deze adviesprocedure en is in de eerste ronde ingegaan op de verplichtingen ten aanzien van mitigatie en adaptatie onder het klimaatrecht, milieurecht, mensenrechten, gewoonterecht en zeerecht, en op de juridische gevolgen van een schending van deze verplichtingen. In de tweede ronde voor schriftelijke opmerkingen is onder andere ingegaan op recente ontwikkelingen op het gebied van klimaatrecht, zoals het advies van het Zeerechttribunaal en de klimaatzaken voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Zie voor een appreciatie van deze klimaatzaken de brief van de minister voor Klimaat en Energie van 6 juni 2024 (Kamerstuk 31793, nr. 269). Van maandag 4 december 2024 tot en met vrijdag 13 december 2024 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden in deze adviesprocedure. Op 10 december 2024 heeft het Koninkrijk een mondelinge bijdrage geleverd tijdens de hoorzittingen. In aanvulling op hetgeen tijdens de schriftelijke rondes is ingebracht, lag de nadruk in dit pleidooi op klimaatadaptatie, het verband tussen klimaatmitigatie- en klimaatadaptatie, en de verantwoordelijkheid van de internationale gemeenschap om samen te werken ten aanzien van de gevolgen van klimaatverandering. In de regel presenteert het Internationaal Gerechtshof binnen een half tot een jaar na de mondelinge behandeling zijn advies. Dit advies is niet bindend, maar bevat wel een gezaghebbende uitleg van het internationaal recht.

2. Recente ontwikkelingen implementatie Fit for 55-pakket

Het Fit for 55-pakket (Ff55-pakket) van de EU dient ertoe de bestaande EU-wetgeving in overeenstemming te brengen met het klimaatdoel van de EU voor 2030 (ten minste 55% netto reductie van broeikasgassen in de EU ten opzichte van 1990).

Stand van zaken EU en nationaal

Inmiddels zijn zo goed als alle voorstellen van het Ff55-pakket vastgesteld en in werking getreden. In het overzicht op de pagina hierna ([Tabel: Bijgewerkt overzicht stand van zaken implementatiemaatregelen Fit-for-55-pakket d.d. 13 maart 2025](#)) staan de verschillende Ff55-maatregelen met daarbij per maatregel de stand van zaken van de implementatie op 13 maart 2025. Voor de volledigheid is in dit overzicht aangegeven of en zo ja, welke implementatieregelgeving vereist is. Waar aan de orde is een indicatie gegeven van het moment waarop aanbieding van een implementatiewetsvoorstel aan de Tweede Kamer wordt voorzien. Eventuele nadere informatie over inwerkingtreding van concrete implementatiemaatregelen is te vinden in het wetgevingsoverzicht (zie Deel III van dit wetgevingsprogramma).

De implementatietermijnen zijn kort. Mede daarom geldt, zoals eerder aangegeven in de wetgevingsprogramma's bij de voorjaarsbesluitvorming van 26 april 2023, bij de Klimaatnota 2023, bij de voorjaarsbesluitvorming van 15 april 2024, en bij de Klimaatnota 2024, als uitgangspunt voor de implementatie van dit pakket dat het zuivere implementatie betreft. Dat betekent dat bij de implementatie geen andere regels worden opgenomen dan voor de implementatie noodzakelijk. Voor eventuele aanvullende nationale maatregelen moet een separaat wetgevingsproces worden gevolgd.

3. Klimatrechtszaken

Klimaatzaak Greenpeace Bonaire

Op 11 januari 2024 hebben acht inwoners van Bonaire en Greenpeace Nederland (hierna: eisers) de Nederlandse Staat gedagvaard, omdat ze menen dat het Nederlandse klimaatbeleid gebrekkig is en leidt tot een inbreuk van mensenrechten van de inwoners van Bonaire. Eisers stellen dat zowel het adaptatiebeleid voor Bonaire, als het mitigatiebeleid voor Europees Nederland tekortschiet.

Eisers verzoeken de rechtbank om de Staat te veroordelen tijdig de noodzakelijke adaptatiemaatregelen te treffen om Bonaire te beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering en ook om maatregelen te treffen om de uitstoot van broeikasgassen in Europees Nederland richting 2030 en 2040 drastisch terug te dringen. De zaak is aanhangig bij de rechtbank Den Haag. Op 25 september 2024 heeft de rechtbank Den Haag een tussenvonnis gewezen over de ontvankelijkheid.¹ Hierbij is Greenpeace ontvankelijk verklaard in haar collectieve vorderingen, maar de individuele eisers (de acht inwoners van Bonaire) niet. Zij maken dus geen onderdeel meer uit van de verdere procedure.

¹ Rechtbank Den Haag 25 september 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:14834.

Tabel: Bijgewerkt overzicht stand van zaken implementatiemaatregelen Fit-for-55-pakket d.d. 13 maart 2025

Fit-for-55-maatregel	Wetgevingsproduct	Eerst-verantwoordelijk ministerie	Type regeling	Fase	Tijdsindicatie toezending wetsvoorstel aan TK	Implementatiedatum
Verordening 2023/857 van het Europees Parlement en de Raad van 19 april 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2018/842 betreffende bindende jaarlijkse broeikasgasemissiereducties door de lidstaten van 2021 tot en met 2030 teneinde bij te dragen aan klimaatmaatregelen om aan de toezeggingen uit hoofde van de Overeenkomst van Parijs te voldoen, en van Verordening (EU) 2018/1999 (ESR)	Geen uitvoeringsregelgeving vereist	KGG	-	-	n.v.t.	Inwerkingtreding 20e dag na publicatie
Verordening (EU) 2023/955 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot oprichting van een sociaal klimaatfonds en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1060 (SCF)	Geen uitvoeringsregelgeving vereist	KGG / FIN / SZW / I&W	-	-	n.v.t.	Inwerkingtreding 20e dag na publicatie. Uiterste datum van indiening van het Sociaal Klimaatplan door de lidstaten is 30 juni 2025
Verordening (EU) 2023/839 van het Europees Parlement en de Raad van 19 april 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2018/841 wat betreft het toepassingsgebied, vereenvoudiging van de rapportage- en nalevingsvoorschriften, en vaststelling van de streefcijfers voor de lidstaten voor 2030, en van Verordening (EU) 2018/1999 wat betreft verbetering van monitoring, rapportage, het volgen van de vooruitgang en beoordeling (LULUCF)	Geen uitvoeringsregelgeving vereist	LVVN	-	-	n.v.t.	Inwerkingtreding 20e dag na publicatie
Verordening (EU) 2023/851 van het Europees Parlement en de Raad van 19 april 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2019/631 wat betreft de aanscherping van de CO2-emissienormen voor nieuwe personenauto's en nieuwe lichte bedrijfsvoertuigen in overeenstemming met de verhoogde klimaatambitie van de Unie	Geen uitvoeringsregelgeving vereist	I&W	-	-	n.v.t.	Inwerkingtreding 20e dag na publicatie
Verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot vaststelling van een mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens (CBAM)	Wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de overgangperiode bij de invoering van een mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens	FIN	Wet	In werking getreden 6-12-2023 (Stb. 2023, 440)	n.v.t.	1-10-2023
ETS: - Richtlijn (EU) 2023/959 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG tot vaststelling van een systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie en Besluit (EU) 2015/1814 betreffende de instelling en de werking van een marktstabiliteitsreserve voor de EU-regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten - Richtlijn (EU) 2023/958 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG wat betreft de bijdrage van de luchtvaart aan de emissiereductiedoelstelling van de Unie voor de hele economie en de passende toepassing van een wereldwijde marktgebaseerde maatregel - Besluit (EU) 2023/136 van het Europees Parlement en de Raad van 18 januari 2023 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG wat betreft de kennisgeving inzake compensatie in het kader van een wereldwijde marktgebaseerde maatregel voor in de Unie gevestigde vliegtuigexploitanten - Verordening (EU) 2023/957 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2015/757 om maritieme vervoersactiviteiten in het EU-emissiehandelssysteem op te nemen en te voorzien in de monitoring, rapportage en verificatie van emissies van aanvullende broeikasgassen en emissies van aanvullende scheepstypes	Wijziging Wet milieubeheer (wijzigingen emissiehandelssysteem)	KGG / I&W / VRO	Wet	In werking getreden 30-3-2024 (Stb. 2024, 76)	n.v.t.	1-1-2024
	Wijziging Besluit handel in emissierechten	KGG / I&W / VRO	AMvB	In werking getreden 30-3-2024 met terugwerkende kracht tot en met 1-1-2024, met uitzondering van artikel I, onderdeel G, subonderdeel 10, dat in werking treedt met ingang van 1 januari 2026 (Stb. 2024, 75)	n.v.t.	1-1-2024
	Regeling handel in emissierechten en Regeling voorkoming verontreiniging door schepen	KGG / I&W / VRO	Regeling	In werking getreden 16-4-2024 met terugwerkende	n.v.t.	1-1-2024

				kracht tot en met 1-1-2024 (Stcrt. 2024, 11379)		
Richtlijn (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van verordening (EU) 2023/955 (herschikking; EED)	AMvB ter implementatie van artikel 12 van richtlijn 2023/1791 betreffende energie-efficiëntie (EED) over het openbaar maken van energiegebruik van datacentra	KGG	AMvB	In werking getreden 7-5-2024 (Stb. 2024, 122)	n.v.t.	15-5-2024
	Wetsvoorstel ter implementatie van richtlijn 2023/1791	KGG	Wet	Vorbereiding	Q2 2025	11-10-2025
	AMvB ter implementatie van richtlijn 2023/1791	KGG	AMvB	Vorbereiding	n.v.t.	11-10-2025
Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad (REDIII)	Wetsvoorstel wijziging Wet milieubeheer i.v.m. implementatie herziene Richtlijn hernieuwbare energie (REDIII) voor vervoer	I&W	Wet	Vorbereiding	Q3 2024	1-1-2025
	Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet op de economische delicten in verband met een jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong voor de waterstofgebruikende industrie (uitvoering artikel 22bis van de gewijzigde richtlijn hernieuwbare energie (richtlijn 2023/2413; REDIII)	KGG	Wet	Vorbereiding	Q4 2025	1-1-2027
	AMvB houdende regels met betrekking tot de Wet jaarverplichting brandstoffen van niet-biologische oorsprong industrie (uitvoering artikel 22bis van de gewijzigde richtlijn hernieuwbare energie (richtlijn 2023/2413; REDIII)	KGG	AMvB	Vorbereiding	n.v.t.	1-1-2027
	Regeling met betrekking tot de Wet jaarverplichting brandstoffen van niet-biologische oorsprong industrie (uitvoering artikel 22bis van de gewijzigde richtlijn hernieuwbare energie (richtlijn 2023/2413; REDIII)	KGG	Ministeriële regeling	Vorbereiding	n.v.t.	1-1-2027
	AMvB ter implementatie van artikel 15bis, derde lid, van de gewijzigde richtlijn hernieuwbare energie (richtlijn 2023/2413; REDIII)	VRO	AMvB	Nader rapport	n.v.t.	21-5-2025
	Wetsvoorstel ter implementatie van de versnellingsopties voor hernieuwbare energie (artikelen 15 ter t/m 16 septies) van de gewijzigde richtlijn hernieuwbare energie (richtlijn 2023/2413; REDIII)	KGG	Wet	Vorbereiding	Q3 2025	1-7-2024
	Wetsvoorstel ter implementatie overige artikelen	KGG	Wet	Vorbereiding	Q3 2025	21-5-2025
Verordening (EU) 2023/1805 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende het gebruik van hernieuwbare en koolstofarme brandstoffen in het zeevervoer, en tot wijziging van Richtlijn 2009/16/EG (FuelEU Maritime)	Wetsvoorstel ter uitvoering van verordening 2023/1805 betreffende het gebruik van hernieuwbare en koolstofarme brandstoffen in het zeevervoer, en tot wijziging van Richtlijn 2009/16/EG (FuelEU	I&W	Wet	Vorbereiding	Q1 2025	1-1-2025

	Maritime) en Verordening (EU) 2023/2405 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 inzake het waarborgen van een gelijk speelveld voor duurzaam luchtvervoer (ReFuelEU Luchtvaart)					
Verordening (EU) 2023/2405 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 inzake het waarborgen van een gelijk speelveld voor duurzaam luchtvervoer (ReFuelEU Luchtvaart)	Zie wetsvoorstel hiervoor	I&W	Wet	Vorbereiding	Q1 2025	1-1-2025
Verordening (EU) 2023/1804 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen en tot intrekking van Richtlijn 2014/94/EU (AFIR)	Wetsvoorstel ter uitvoering van Verordening 2023/1804 betreffende infrastructuur alternatieve brandstoffen (AFIR)	I&W	Wet	Vorbereiding	Q3 2025	13-4-2024
	AMvB ter uitvoering van deze verordening	I&W	AMvB	Vorbereiding	n.v.t.	13-4-2024
	Regeling ter uitvoering van deze verordening	I&W	Regeling	Vorbereiding	n.v.t.	13-4-2024
Verordening (EU) 2024/1787 inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/942	Wetsvoorstel ter uitvoering van de sanctiebepaling van de verordening inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector (Uitvoeringswet methaanverordening)	KGG	Wet	Vorbereiding	Q3 2025	Kennisgeving van de uitvoerings-regelgeving van de sanctiebepaling uiterlijk op 5-8-2025
	AMvB ter uitvoering van deze verordening (Uitvoeringsbesluit methaanverordening)	KGG	AMvB	Vorbereiding	n.v.t.	Uiterlijk op 5-8-2025
	Regeling ter uitvoering van de verordening (Uitvoeringsregeling methaanverordening)	KGG	Regeling	Vorbereiding	n.v.t.	Uiterlijk op 5-8-2025
	Besluit voorlopige aanwijzing bevoegde instanties methaanverordening	KGG	Ministerieel besluit	Vorbereiding	n.v.t.	Uiterlijk op 5-2-2025
Richtlijn 2024/1275 betreffende de energieprestaties van gebouwen (herschikking; EPBD)	Wijziging van Besluit bouwwerken leefomgeving	VRO	AMvB	Vorbereiding	n.v.t.	29 mei 2026 voor de artikelen 1, 2 en 3, 5 tot en met 29, en 32 en de bijlagen I tot en met III en V tot en met X; 1 januari 2025 voor artikel 17, lid 15,
	Wetsvoorstel ter implementatie van EPBD (o.a. notificatieregeling VvE's) en AMvB	VRO	Wet en AMvB	Consultatie en toetsing	Q4 2025	29 mei 2026
Richtlijn (EU) 2024/1788 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2023/1791 en tot intrekking van Richtlijn 2009/73/EG (herschikking) (decarbonisatiepakket)	Wijziging Energiewet en AMvB	KGG	Wet en AMvB	Vorbereiding	Q4 2025	5-8-2026
Verordening (EU) 2024/1788 inzake de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 en (EU) 2022/869 en Besluit 2017/684, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 715/2009 (herschikking) (decarbonisatiepakket)	Wijziging Energiewet en AMvB	KGG	Wet en AMvB	Vorbereiding	Q4 2025	5-8-2026
Fit-for-f55-voorstel nog in Raadsfase						
Herziening Richtlijn energiebelastingen (EBR)		FIN / KGG				

Deel III Het wetgevingsoverzicht

In de onderstaande tabel is per sector de wet- en regelgeving opgenomen die thans in voorbereiding is. In de tweede tabel is de wet- en regelgeving opgenomen die in de periode 1 oktober 2024 tot en met 1 april 2025 in werking is getreden. Wetgevingsproducten die voor 1 oktober 2024 in werking zijn getreden, zijn niet opgenomen in het overzicht. Daarvoor wordt verwezen naar het wetgevingsprogramma bij de Klimaatnota 2024.

Naar aanleiding van de beschouwingen van de Afdeling advisering van de Raad van State over de concept Klimaatnota 2023 is de rechterkolom met de beoogde inwerkingtredingsdatum gesplitst. In deze kolom is daardoor zichtbaar gemaakt wat de beoogde inwerkingtredingsdatum in het vorig overzicht was en wat de beoogde inwerkingtredingsdatum nu is, zodat in de tabel zichtbaar wordt of een wijziging in de planning heeft plaatsgevonden.

Nr	Wetgevingsproduct	Onderwerp	Eerst-verantwoordelijk ministerie	Bron	Type regeling	Maatregel	Fase	Beoogde inwerkingtreding (1-1-9999 = nog geen planning)	
								Vorig overzicht (01-10-2024)	Nu (01-04-2025)
1	Wijziging van de Klimaatwet (onderdeel van Verzamelwet KGG)	Algemeen klimaat en overig	KGG	Coalitieakkoord Rutte IV	Wet	Wijziging Klimaatwet (o.a. opnemen onafhankelijke adviesraad en aansluiten bij begrotingscyclus). Onder de Verzamelwet KGG vallen ook wijzigingen van de Omgevingswet en Energiewet (waaronder nummer 31).	Raad van State	1-7-2026	1-7-2026
2	AMvB uitgebreide producentenverantwoordelijkheid luiers en incontinentiemateriaal	Algemeen klimaat en overige (Circulaire Economie)	IenW	-	AMvB	Invoering uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor luiers en incontinentiemateriaal.	Consultatie en toetsing	1-7-2026	1-7-2026
3	Wijziging Wet milieubeheer in verband met de invoering van een jaarverplichting circulaire polymeren, circulaire polymeereenheden en een register circulaire polymeereenheden	Algemeen klimaat en overige (Circulaire Economie)	IenW	-	Wet	Wijziging Wet milieubeheer door toevoegen van een nieuwe titel. Juridisch vormgeven van de wetwijziging die nodig is voor de handelssystematiek als onderdeel van de invoering van de nationale circulaire plastic norm.	Raad van State	1-1-2027	1-1-2027
4	AMvB in verband met de invoering van een jaarverplichting circulaire polymeren, circulaire polymeereenheden en een register circulaire polymeereenheden	Algemeen klimaat en overige (Circulaire Economie)	IenW	-	AMvB	AMvB onder het wetsvoorstel jaarverplichting circulaire polymeren (nummer 3).	Voorbereiding	-	1-1-2027
5	Subsidieregeling CO ₂ -vrije gascentrales	Energie	KGG	Coalitieakkoord Rutte IV	Regeling	Subsidieregeling CO ₂ -vrije gascentrales.	Voorbereiding	1-1-9999	1-1-9999
6	Regeling emissie van broeikasgassen bij elektriciteitsopwekking	Energie	KGG	Klimaatakkoord	Regeling	Regeling strekt tot uitvoering van de Wet minimum CO ₂ -prijs elektriciteitsopwekking en het Besluit emissie van broeikasgassen bij elektriciteitsopwekking.	Voorbereiding	1-1-9999	1-1-9999
7	Energiewet	Energie	KGG	Klimaatakkoord en EU-implementatie	Wet	De Elektriciteitswet 1998 en Gaswet worden herzien en samengevoegd in een nieuwe Energiewet. De Energiewet biedt met inachtneming van het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteits- en gasvoorziening een hernieuwd regelgevend kader met betrekking tot de het transport en de levering van elektriciteit en gas. Het wetsvoorstel voert een aantal afspraken uit het Klimaatakkoord uit, onder andere het aanpakken van verschillende knelpunten rondom de infrastructuur en de herziening van het systeem voor data-uitwisseling. Gepubliceerd in Staatsblad 2025, 12, met inwerkingtredingsdatum in Staatsblad 2025, 40.	Gepubliceerd	1-7-2025	1-1-2026
8	Energiebesluit	Energie	KGG	Klimaatakkoord en EU-implementatie	AMvB	AMvB onder de Energiewet.	Voorhang	1-7-2025	1-1-2026
9	Algemene Energieregeling	Energie	KGG	Klimaatakkoord en EU-implementatie	Regeling	Verschiedende regelingen onder de Energiewet: Energieregeling, Regeling meten energie, Regeling gegevensuitwisseling energie.	Voorbereiding	1-7-2025	1-1-2026

10	Wijziging Wet milieubeheer i.v.m. jaarverplichting groengaseenheden voor leveranciers aan eindgebruikers met een kleine aansluiting (wetsvoorstel bijmengverplichting groen gas)	Energie	KGG	Coalitieakkoord Rutte IV	Wet	Wetsvoorstel waarin leveranciers van gas worden verplicht aan te tonen dat in hun levering aan afnemers met een kleinverbruiksaansluiting een bepaalde hoeveelheid gas uit hernieuwbare bronnen is bijgemengd: bijmengverplichting groen gas. Dit kunnen de leveranciers bewijzen met (verhandelbare) certificaten.	Raad van State	1-1-2026	1-1-2026
11	Besluit bijmengverplichting groen gas	Energie	KGG	Coalitieakkoord Rutte IV	AMvB	AMvB ter nadere uitvoering van het wetsvoorstel bijmengverplichting groen gas.	Vorbereiding	1-1-2026	1-1-2026
12	Wijziging van de Kernenergiewet	Energie	KGG/IenW	Coalitieakkoord Rutte IV	Wet	Om bedrijfsduurverlenging van de kerncentrale in Borssele mogelijk te maken dient de kernenergiewet aangepast te worden (in de wet staat nu een einddatum die geschrapt of gewijzigd zal worden).	Consultatie en toetsing	1-7-2026	1-7-2026
13	Wetsvoorstel ter implementatie van richtlijn 2023/1791 betreffende energie-efficiëntie (EED)	Energie	KGG	Fit for 55-pakket	Wet	Richtlijn (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van verordening (EU) 2023/955 (herschikking; EED).	Vorbereiding	11-10-2025	11-10-2025
14	AMvB ter implementatie van richtlijn 2023/1791 (EED)	Energie	KGG	Fit for 55-pakket	AMvB	Richtlijn (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van verordening (EU) 2023/955 (herschikking; EED).	Vorbereiding	11-10-2025	11-10-2025
15	Wetsvoorstel ter uitvoering van de Verordening inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector (Uitvoeringswet methaanverordening)	Energie	KGG	Fit for 55-pakket	Wet	Uitvoering van met name de sanctiebepaling van de verordening inzake de vermindering van de methaanemissies in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/942. Kennisgeving van de uitvoeringsregelgeving van de sanctiebepaling uiterlijk op 5-8-2025.	Consultatie en toetsing	5-8-2025	6-3-2026
16	AMvB ter uitvoering van Verordening inzake de vermindering van de methaanemissies in de energiesector (Uitvoeringsbesluit methaanverordening)	Energie	KGG	Fit for 55-pakket	AMvB	Uitvoering van met name de sanctiebepaling van de Verordening inzake de vermindering van de methaanemissies in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/942.	Vorbereiding	5-8-2025	6-3-2026
17	Regeling ter uitvoering van Verordening inzake de vermindering van de methaanemissies in de energiesector (Uitvoeringsregeling methaanverordening)	Energie	KGG	Fit for 55-pakket	Regeling	Uitvoering van met name de sanctiebepaling van de Verordening inzake de vermindering van de methaanemissies in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/942.	Vorbereiding	5-8-2025	6-3-2026
18	Wijziging Energiewet i.v.m. Herschikking Gasrichtlijn 2009/73/EU Herschikking Gasverordening 715/2009/EU (decarbonisatiepakket)	Energie	KGG	Fit for 55-pakket	Wet	Implementatie van de herziene gasrichtlijn i.v.m. onder andere de regulering en uitrol van het waterstofsysteem en het stimuleren van hernieuwbare en CO2-arme gassen. Richtlijn (EU) 2024/1788 en Verordening (EU) 2024/1788. Implementatiedatum is 5 augustus 2026.	Vorbereiding	5-8-2026	5-8-2026
19	AMvB i.v.m. Herschikking Gasrichtlijn 2009/73/EU Herschikking Gasverordening 715/2009/EU (decarbonisatiepakket)	Energie	KGG	Fit for 55-pakket	AMvB	Implementatie van de herziene gasrichtlijn i.v.m. onder andere de regulering en uitrol van het waterstofsysteem en het stimuleren van hernieuwbare en CO2-arme gassen. Richtlijn (EU) 2024/1788 en Verordening (EU) 2024/1788.	Vorbereiding	5-8-2026	5-8-2026
20	Wetsvoorstel ter implementatie van Richtlijn 2024/1711 en Verordening (EU) 2024/1747 inzake verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie (EMD) en Verordening (EU) 2024/1106 ter verbetering van de bescherming van de Unie tegen marktmanipulatie op de groothandelsmarkt voor energie	Energie	KGG	-	Wet	Het wetsvoorstel implementeert de regels uit de Verordening die gaan over het toezicht op de groothandelsmarkt voor elektriciteit. Daarnaast betreft het een aanpassing van de Elektriciteitsrichtlijn naar aanleiding energiecrisis. Inwerkingtreding verordeningen 20 dagen na publicatie. Implementatietermijn richtlijn: 6 maanden na inwerkingtreding.	Consultatie en toetsing	1-1-2026	1-1-2026
21	AMvB ter implementatie van Richtlijn 2024/1711 inzake verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie (EMD)	Energie	KGG	-	AMvB	Dit betreft een wijziging van het Energiebesluit dat samenhangt met het wetsvoorstel bij de EMD. Het wetsvoorstel implementeert de regels uit de Verordening die gaan over het toezicht op de groothandelsmarkt voor elektriciteit. Daarnaast betreft het een aanpassing van de	Vorbereiding	1-1-2026	1-1-2026

						Elektriciteitsrichtlijn naar aanleiding energiecrisis.			
22	Wetsvoorstel tweezijdige contracten voor verschillen, ter uitvoering van Verordening (EU) 2024/1106 ter verbetering van de bescherming van de Unie tegen marktmanipulatie op de groothandelsmarkt voor energie (artikel 19 quinquies (nieuw))	Energie	KGG	-	Wet	Regels in verband met de toepassing van tweerichtingscontracten ter verrekening van verschillen ter ondersteuning van projecten voor de productie van duurzame energie en andere projecten die bijdrage aan de vermindering van broeikasgassen (Wet toepassing tweerichtingscontracten ter verrekening van verschillen) (Contracts for Difference).	Vorbereiding	-	1-7-2027
23	Wijziging Omgevingsbesluit inzake gegevensuitwisseling i.v.m. energiebesparing	Energie	KGG	-	AMvB	De AMvB betreft een uitwerking van de delegatiegrondslag in het voorgestelde artikel 18.25a van de Omgevingswet. Dit artikel en het onderliggende ontwerpbesluit beogen een grondslag te creëren voor gegevensverstrekking door met name de netbeheerders ten behoeve van effectief toezicht op de energiebesparingsplicht. Concreet betekent dit dat in een AMvB onder de Omgevingswet (het Omgevingsbesluit) partijen aangewezen worden die gegevens verstrekken met een specificatie om welke gegevens dit gaat.	Voorhang	1-7-2025	1-7-2025
24	Wijziging Subsidieregeling grootschalige productie volledig hernieuwbare waterstof via elektrolyse	Energie	KGG	-	Regeling	Toevoegen van een apart spoor aan de <i>Subsidieregeling grootschalige productie volledig hernieuwbare waterstof via elektrolyse</i> voor subsidie voor projecten waarin de productie van volledig hernieuwbare waterstof én het gebruik daarvan worden gecombineerd door een onderneming of een consortium van partijen.	Vorbereiding	1-10-2025	1-10-2025
25	Wijziging van Besluit SDEK (stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie) i.v.m. subsidie Wind op zee	Energie	KGG	-	AMvB	Wijziging van het Besluit SDEK in verband met het aftoppen van overwinsten voor subsidies Windenergie op Zee.	Vorbereiding	1-7-2025	1-9-2025
26	Wetsvoorstel ter uitvoering van de sanctiebepaling van verordening 2024/573 inzake F-gassen	Energie	KGG	-	Wet	Wetsvoorstel ter introductie van een bestuurlijke boete. Inwerkingtreding verordening 20 dagen na publicatie; van toepassing 1 jaar na deze datum.	Vorbereiding	1-1-9999	1-1-2026
27	AMvB ter uitvoering van verordening 2024/573 inzake F-gassen	Energie	KGG	-	AMvB	Inwerkingtreding verordening 20 dagen na publicatie; van toepassing 1 jaar na deze datum.	Raad van State	1-1-2025	1-5-2025
28	AMvB voor aanwijzen categorieën projecten van zwaarwegend maatschappelijk belang	Energie	KGG/VRO	-	AMvB	AMvB die samenhangt met de Wet versterking regie volkshuisvesting, waarin een nieuwe grondslag binnen de Omgevingswet wordt gecreëerd voor het aanwijzen van projecten.	Vorbereiding	1-7-2025	1-1-2026
29	Wijziging Wet windenergie op zee	Energie	KGG	-	Wet	Wetsvoorstel inzake de wijziging van de Wet windenergie op zee. Een kleinere wijziging gaat mee in Verzamelwet KGG.	Vorbereiding	1-1-9999	1-1-2027
30	Wet beëindiging salderingsregeling voor elektriciteit	Energie	KGG	Coalitieakkoord (Belastingplan)	Wet	Wet is gepubliceerd in Staatsblad 2025, 17.	Gepubliceerd	1-1-2025	1-1-2027
31	Wijziging Omgevingswet voor een gedoogplicht van rechtswege voor het ontwerp van werken van algemeen belang (onderdeel van Verzamelwet KGG)	Energie	KGG	-	Wet	Het betreft een gedoogplicht op basis waarvan grondeigenaren moeten gedogen dat initiatiefnemers van werken van algemeen belang (waaronder energie-infra zoals elektriciteitsnetten, windparken van >15 MW, kerncentrales, etc.) hun land betreden om ontwerpwerkzaamheden voor deze werken te verrichten. Op dit moment wordt deze gedoogplicht nog bij beschikking worden opgelegd (art. 10.20 Ow). Met het voorstel in de Verzamelwet KGG gaat deze gedoogplicht van rechtswege gelden. Daarmee wordt de procedure significant versneld (in voorkomende gevallen tot 1,5 jaar). Dit is o.a. relevant voor netbeheerders bij het aanleggen en uitbreiden van het net. Het voorstel draagt daarmee bij aan het tegengaan van netcongestie. Zie voor Verzamelwet KGG ook nummer 1.	Raad van State	-	1-7-2026
32	Wijziging van Besluit bouwwerken leefomgeving (EPBD IV)	Gebouwde omgeving	VRO	Fit for 55-pakket & uitvoering EPBDIV	AMvB	Mogelijke aanpassing van de energieprestatie-eisen bij nieuwbouw, ingrijpende renovatie, verbouw en technische bouwsystemen naar aanleiding van de resultaten van de Kosten Optimaliteit Studie (KOS).	Vorbereiding	29-5-2026	29-5-2026
33	Wijziging Omgevingsregeling (EPBD IV)	Gebouwde omgeving	VRO	Fit for 55-pakket & uitvoering EPBDIV	Regeling	Voor een aantal onderwerpen uit de EPBD IV is aanpassing van de Omgevingsregeling nodig (o.a. energielabel, keuringen, nieuwe versie NTA 8800).	Vorbereiding	-	29-5-2026

34	Aanpassing Besluit bouwwerken leefomgeving	Gebouwde omgeving	VRO	Klimaatakkoord	AMvB	De milieuprestatie-eis voor nieuwe gebouwen wordt aangescherpt en de reikwijdte wordt mogelijk aangepast.	Voorhang	1-7-2025	1-1-2027
35	Aanpassing Omgevingsregeling	Gebouwde omgeving	VRO	Klimaatakkoord	Regeling	De milieuprestatie-eis voor nieuwe gebouwen wordt aangescherpt en de reikwijdte wordt mogelijk aangepast.	Voorhang: meegezonden met wijzigingsbesluit milieuprestatie (nummer 34)	1-7-2025	1-1-2027
36	Aanpassing Boek 5 Burgerlijk Wetboek	Gebouwde omgeving	VRO/JenV	Klimaatakkoord/ implementatie EPBD IV	Wet	Introductie notificatieregeling in verband met het wegnemen van belemmeringen bij de plaatsing van oplaadpunten voor elektrische voertuigen op parkeervoorzieningen van Vereniging van Eigenaars (VvE's).	Consultatie en toetsing	1-7-2026	29-5-2026
37	Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw)	Gebouwde omgeving	VRO	Klimaatakkoord	Wet	Gemeenten krijgen de mogelijkheid om te regelen welke wijken op termijn overstappen op een duurzaam alternatief voor aardgas. Staatsblad 2024, 406.	Gepubliceerd	1-7-2025	1-1-2026
38	AMvB gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Bgiw)	Gebouwde omgeving	VRO	Klimaatakkoord	AMvB	Gemeenten krijgen de mogelijkheid om te regelen welke wijken op termijn overstappen op een duurzaam alternatief voor aardgas.	Voorhang	1-7-2025	1-1-2026
39	Regeling gemeentelijke instrumenten warmtetransitie	Gebouwde omgeving	VRO	Klimaatakkoord	Regeling	Gemeenten krijgen de mogelijkheid om te regelen welke wijken op termijn overstappen op een duurzaam alternatief voor aardgas.	Vorbereiding	1-7-2025	1-1-2026
40	Wijziging Burgerlijk Wetboek, Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte	Gebouwde omgeving	VRO	Klimaatakkoord	Wet	Instemming- en initiatiefrecht bij verduurzaming.	Vorbereiding adviesaanvraag RvS	1-7-2025	1-1-2026
41	Wet collectieve warmte (Wcw)	Gebouwde omgeving	KGG	Klimaatakkoord	Wet	De Wet collectieve warmte vervangt de Warmtewet. Doel is de energietransitie in de gebouwde omgeving te faciliteren en bescherming te (blijven) bieden aan verbruikers van collectieve warmte. Met het oog hierop worden regels gesteld over onder meer de marktordening, tariefregulering, verduurzaming en leveringszekerheid.	Tweede Kamer	1-1-2025	1-1-2026
42	Besluit collectieve warmte (Bcw)	Gebouwde omgeving	KGG	Klimaatakkoord	AMvB	AMvB hangt samen met het wetsvoorstel collectieve warmte. Er zal een AMvB worden opgesteld die de tariefregulering regelt voor onder meer collectieve warmtevoorzieningen en kleine collectieve warmtesystemen. Ook zullen er regels specifiek voor warmtetransportnetten en de bijbehorende tariefregulering worden gesteld. De overige onderwerpen zullen in de AMvB algemeen worden opgenomen.	Consultatie en toetsing	1-1-2025	1-1-2026
43	Regeling collectieve warmte	Gebouwde omgeving	KGG	Klimaatakkoord	Regeling	Werkt regels in de Wcw en één van de AMvB's verder uit over de collectieve warmte.	Vorbereiding	1-1-2025	1-1-2026
44	AMvB ter implementatie van artikel 15bis, derde lid, van de gewijzigde richtlijn hernieuwbare energie (richtlijn 2023/2413; REDIII)	Gebouwde omgeving	VRO	Fit for 55-pakket	AMvB	Wijziging Besluit bouwwerken leefomgeving in verband met de implementatie van de herziene Richtlijn hernieuwbare energie (REDIII). De wijziging implementeert de verplichting dat een minimumniveau hernieuwbare energie wordt gebruikt in gebouwen waarvan het verwarmingssysteem wordt vervangen, wanneer dat economisch, technisch en functioneel haalbaar is.	Nader rapport	21-5-2025	21-5-2025
45	Regeling vereenvoudiging subsidies warmtenetten en subsidie in pandige kosten	Gebouwde omgeving	VRO	Klimaatakkoord	Regeling	Het opzetten van een regeling voor het subsidiëren van de in pandige kosten bij de aansluiting op een warmtenet, inclusief het aanpakken van de 'subsidiespaghetti'. Financieringsbron: Klimaatfonds.	Vorbereiding	1-7-2025	1-1-2026
46	Besluit waterstofexperimenten in de gebouwde omgeving	Gebouwde omgeving	KGG/VRO	-	AMvB	Wettelijk kader voor bestaande waterstofexperimenten in de gebouwde omgeving. Zorgt voor een wettelijke grondslag van de pilots, na het Tijdelijk Kader Waterstofpilots met gedoogbeslissingen van de ACM. Het Tijdelijk Kader loopt af op 5 juli 2027.	Vorbereiding	1-1-2026	1-1-2027
47	Subsidieregeling verduurzaming gebouwen Groningen en Noord-Drenthe (Maatregel 29)	Gebouwde omgeving	VRO	Coalitieakkoord Rutte IV	Regeling	Eén subsidieregeling waarin het volgende wordt geregeld: 1. Subsidie voor eigenaar-bewoners, VvE's, eigenaar-bewoners die zelf verduurzamingsmaatregelen treffen (doe-het-zelf) en particuliere verhuurders voor het isoleren en ventileren van hun woning in Groningen en Noord-Drenthe; 2. Subsidie van € 1.000 voor afwerkingskosten voor woningeigenaren die 100% subsidie ontvangen op grond van punt 1; 3. Subsidie van € 222 miljoen voor woningcorporaties voor het isoleren en ventileren van al hun huurwoningen voor 2035.	Voorhang	1-1-2025	15-5-2025
48	Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed 2025	Gebouwde omgeving	VRO	-	Regeling	Deze regeling stelt de Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA) opnieuw vast. Met DUMAVA wordt maatschappelijk vastgoed gesubsidieerd dat ofwel 1 tot 3 losse verduurzamingsmaatregelen	Voorhang	-	2-6-2025

						neemt, ofwel het vastgoed integraal verduurzaamd met ten minste drie energielabelsprongen.			
49	Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet op de economische delicten in verband met een jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong voor de waterstofgebruikende industrie (uitvoering artikel 22bis van de gewijzigde richtlijn hernieuwbare energie (richtlijn 2023/2413; REDIII))	Industrie	KGG	Fit for 55-pakket	Wet	Wetsvoorstel waarin de industrie waar gebruik wordt gemaakt van waterstof wordt verplicht dat een bepaald percentage van het waterstofgebruik zal bestaan aan uit hernieuwbare energiebronnen opgewekte waterstof. Om te voldoen aan een deel van het doel uit de REDIII van 42% hernieuwbare waterstof in de industrie in 2030.	Consultatie en toetsing	1-1-2026	1-1-2027
50	AMvB houdende regels met betrekking tot de Wet jaarverplichting brandstoffen van niet-biologische oorsprong industrie (uitvoering artikel 22bis van de gewijzigde richtlijn hernieuwbare energie (richtlijn 2023/2413; REDIII))	Industrie	KGG	Fit for 55-pakket	AMvB	AMvB ter implementatie van de REDIII.	Vorbereiding	1-1-2026	1-1-2027
51	Regeling met betrekking tot de Wet jaarverplichting brandstoffen van niet-biologische oorsprong industrie (uitvoering artikel 22bis van de gewijzigde richtlijn hernieuwbare energie (richtlijn 2023/2413; REDIII))	Industrie	KGG	Fit for 55-pakket	Regeling	Regeling ter implementatie van de REDIII.	Vorbereiding	1-1-2026	1-1-2027
52	Subsidieregeling afname hernieuwbare waterstof in de industrie (vraagsubsidie)	Industrie	KGG	Fit for 55-pakket	Regeling	Met deze regeling wordt uitvoering gegeven aan de instrumentenmix voor waterstof en de normering die volgt uit het voorgenomen wetsvoorstel jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de industrie (nummer 49). Om te voldoen aan het doel uit de REDIII van 42% hernieuwbare waterstof in de industrie in 2030.	Vorbereiding	1-1-2026	1-1-2027
53	Wetsvoorstel ter implementatie van de versnellingsopties voor hernieuwbare energie REDIII (artikelen 15 ter t/m 16 septies) van de gewijzigde richtlijn hernieuwbare energie (richtlijn 2023/2413; REDIII)	Industrie	KGG	Fit for 55-pakket	Wet	Wetsvoorstel ter implementatie van de REDIII.	Consultatie en toetsing	21-5-2025	1-7-2026
54	Wetsvoorstel ter implementatie overige artikelen REDIII	Industrie	KGG	Fit for 55-pakket	Wet	Wetsvoorstel ter implementatie van de REDIII (o.a. Uniedatabank en gvo's).	Vorbereiding	21-5-2025	1-7-2026
55	Wet tot uitvoering van Verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (Uitvoeringwet verordening nettonultechnologie)	Industrie	KGG	-	Wet	Wetsvoorstel uitvoering verordening nettonultechnologie: de Net Zero Industry Act (NZIA).	Vorbereiding	-	1-1-2027
56	Subsidieregeling Programma Kas als energiebron	Landbouw en landgebruik	LNVN	-	Regeling	Subsidieregeling om onderzoek te stimuleren naar energiebesparing en het gebruik van duurzame energie in de glastuinbouw. Het programma stimuleert kennisontwikkeling en -verspreiding over (teelt)technieken om in kassen energie te besparen en om meer duurzame energie zoals bio-energie, zonlicht en geothermie te gebruiken.	Vorbereiding	1-1-2026	1-1-2026
57	Brede beëindigingsregeling	Landbouw en landgebruik	LNVN	-	Regeling	Subsidieregeling voor beëindiging van veehouderijlocaties, gericht op het verbeteren van de doelen op water, natuur en klimaat.	Vorbereiding	1-1-2026	1-1-2026

58	Subsidieregeling verduurzaming landbouwvoertuigen	Landbouw en landgebruik	LVVN	-	Regeling	Subsidieregeling voor het vervangen van fossiel dieselgebruik door elektriciteit, biogas en/of (groene) waterstof op landbouwbedrijven met tot doel vermindering van de CO ₂ -uitstoot.	Vorbereiding	-	1-1-2026
59	Betalen naar gebruik	Mobiliteit	FIN/IenW	Coalitieakkoord Rutte IV		MRB Plus (Betalen naar Gebruik).	Controversieel verklaard door Tweede Kamer	1-1-9999	1-1-9999
60	Wet Vrachtwagenheffing	Mobiliteit	IenW/FIN	-	Wet	Invoering vrachtwagenheffing (VWH): inclusief terugsluis van de netto-opbrengsten naar de sector voor verduurzaming en innovatie van de vervoerssector 2021. Wet is gedeeltelijk in werking getreden; de vrachtwagenheffing start feitelijk in 2026.	Gepubliceerd	1-1-2026	1-1-2026
61	Wetsvoorstel wijziging Wegenverkeerswet 1994	Mobiliteit	IenW	-	Wet	Als de uitvoeringsagenda in 2025 niet heeft geleid tot instellen ZE zones in 30-40 steden, wordt wetgeving voorbereid om in 2030 zero-emissie zones in te stellen per 2030.	Optioneel	1-1-2030	1-1-2030
62	Wetsvoorstel grondslag CO ₂ -plafond	Mobiliteit	IenW	Coalitieakkoord Rutte IV	Wet/AMv B	Invoeren nationaal CO ₂ -plafond voor luchthavens. Wetsvoorstel is uitgewerkt. Voorstel is gereed voor internetconsultatie, mits akkoord minister.	Vorbereiding is afhankelijk van inzet minister	1-1-9999	1-1-2030
63	Wetsvoorstel uitvoeringswet FuelEU Maritiem en reFuelEU luchtvaart	Mobiliteit	IenW	Fit for 55-pakket	Wet/AMv B	Beleggen van taken op het gebied van toezicht en handhaving met betrekking tot de verordening. Wetsvoorstel ter uitvoering van verordening 2023/1805 betreffende het gebruik van hernieuwbare en koolstofarme brandstoffen in het zeevervoer, en tot wijziging van Richtlijn 2009/16/EG (FuelEU Maritime) en Verordening (EU) 2023/2405 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 inzake het waarborgen van een gelijk speelveld voor duurzaam luchtvervoer (ReFuelEU Luchtvaart)	Tweede Kamer	1-1-2025	1-5-2025
64	Wetsvoorstel wijziging Wet milieubeheer i.v.m. implementatie herziene Richtlijn hernieuwbare energie (REDIII) voor vervoer	Mobiliteit	IenW	Fit for 55-pakket	Wet	Implementatie REDIII op onderwerp vervoer met wijziging titels 9.7 en 9.8 Wet milieubeheer.	Raad van State	1-1-2026	1-1-2026
65	Wijziging Besluit energie vervoer i.v.m. implementatie herziene Richtlijn hernieuwbare energie (REDIII) voor vervoer	Mobiliteit	IenW	Fit for 55-pakket	AMvB	Implementatie REDIII op onderwerp vervoer, n.a.v. wetsvoorstel wijziging Wet milieubeheer mbt implementatie REDIII.	Vorbereiding	1-1-2026	1-1-2026
66	Wetsvoorstel ter uitvoering van Verordening 2023/1804 betreffende infrastructuur alternatieve brandstoffen (AFIR)	Mobiliteit	IenW	Fit for 55-pakket	Wet	O.a. aanwijzen van bevoegde autoriteiten op het gebied van toezicht en handhaving; intrekken Besluit infrastructuur alternatieve brandstoffen. Implementatie Verordening (EU) 2023/1804 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen en tot intrekking van Richtlijn 2014/94/EU.	Vorbereiding	1-7-2026	1-7-2026
67	AMvB ter uitvoering van Verordening 2023/1804 betreffende infrastructuur alternatieve brandstoffen (AFIR)	Mobiliteit	IenW	Fit for 55-pakket	AMvB	AMvB ter uitvoering van verordening 2023/1804.	Vorbereiding	1-7-2026	1-7-2026
68	Wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving ter uitvoering van Verordening 2023/1804 betreffende infrastructuur alternatieve brandstoffen (AFIR)	Mobiliteit	IenW	Fit for 55-pakket	AMvB	Implementatie van het onderdeel walstroom voor de zee- en binnenvaart.	Vorbereiding	-	1-7-2026
69	Regeling ter uitvoering van Verordening 2023/1804 betreffende infrastructuur alternatieve brandstoffen (AFIR)	Mobiliteit	IenW	Fit for 55-pakket	Regeling	Ministeriële regeling ter uitvoering van de AFIR: verordening 2023/1804.	Vorbereiding	1-7-2026	1-7-2026
70	Belastingplan 2026	Mobiliteit	FIN	Hoofdpijnenakkoord/Regeerprogramma	Wet	Differentiatie van het tarief van de vliegbelasting naar afstand. Met de maatregel moet 248 miljoen euro extra opbrengst worden opgehaald. De exacte vormgeving en maatvoering van deze maatregel is nog niet bepaald en loopt mee in de voorjaarsbesluitvorming 2025. Uitgangspunt is dat vluchten over langere afstanden zwaarder worden belast omdat deze vluchten meer uitstoot hebben. Het effect op de Nederlandse klimaatdoelen is naar verwachting gering, omdat uitstoot van internationale vluchten niet meetelt in de nationale klimaatdoelstellingen.	Vorbereiding	-	1-1-2027

Wetgevingsproducten die in het vierde kwartaal van 2024 en eerste kwartaal van 2025 in werking zijn getreden:

Nr.	Wetgevingsproduct	Onderwerp	Eerst-verant-woor-delijk ministerie	Bron	Type regeling	Maatregel	Fase	In werking getreden op
71	Wijziging Warmtebesluit in verband met aanpassing van de tariefregulering	Energie	KGG	Motie	AMvB	Wijziging van het maximale tarief dat door leveranciers in rekening mag worden gebracht voor de levering van warmte. Het betreft de eerste fase van de tariefregulering, zoals voorzien in de Wet collectieve warmte (Wcw). Gepubliceerd in Staatsblad 2024, 412.	In werking getreden	1-1-2025
72	Subsidieregeling Flexibel elektriciteitsverbruik (Flex-e)	Energie	KGG	Amendement lid Erkens op begroting EZK 2024	Regeling	Subsidiemodule waarmee ondernemingen en instellingen subsidie kunnen ontvangen voor advies over het flexibiliseren van elektriciteitsverbruik en voor flexibilitaatsmaatregelen. Om de 'flexpotentie' bij bedrijven te bevorderen, met als doel netcongestie te verminderen. Gepubliceerd in Staatscourant 2025, 6499. Openstelling per 1 april 2025.	In werking getreden	1-4-2025
73	Regeling specifieke uitkering voor de aanlandlocaties Wind op Zee	Energie	KGG	-	Regeling	Specifieke uitkering voor gemeentes en provincies om de leefbaarheid van de aanlandlocaties te verbeteren. Staatscourant 2024, 37708.	In werking getreden	21-11-2024
74	Wijziging van de Subsidieregeling Verduurzaming en Onderhoud Huurwoningen	Gebouwde omgeving	VRO	Een aantal toezeggingen aan de Kamer	Regeling	Wijziging wegens een bonus voor biobased isolatiemateriaal, definitie EPA-adviseur en diverse andere wijzigingen. Staatscourant 2024, 38621.	In werking getreden	1-1-2025
75	Wijziging van de Subsidieregeling Verduurzaming voor Verenigingen van Eigenaars	Gebouwde omgeving	VRO	Jaarlijkse wijziging van de SVVE i.v.m. actualiseren subsidiebedragen	Regeling	Deze wijzigingsregeling ziet op de aanpassing van de technische voorschriften, subsidievoorwaarden en -hoogtes en herstel van een aantal onjuistheden. Staatscourant 2024, 37731.	In werking getreden	1-1-2025
76	SPUK uitvoeringskosten verduurzaming gebouwen Groningen en Noord-Drenthe (Maatregel 29)	Gebouwde omgeving	VRO	Coalitieakkoord Rutte IV	Regeling	De SPUK wordt besteed aan de uitvoeringskosten van gemeenten voor onder andere de deur-tot-deur aanpak, begeleiding en motivering van woningeigenaren, opschaling en wijkaanpakken bij de verduurzaming van gebouwen in Groningen en Noord-Drenthe die vallen binnen Maatregel 29. Staatscourant 2024, 38960.	In werking getreden	1-12-2024
77	Wijziging van de Wet milieubeheer i.v.m. de invoering van een AVI-correctiefactor	Industrie	KGG/FIN	Voorjaarsbesluitvorming Klimaat 2023	Wet	Aanscherping van de CO ₂ -heffing industrie voor afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) door middel van een AVI-correctiefactor. In de Wet milieubeheer gaat het om broeikasgasinstallaties voor de verbranding van stedelijk afval. Het betreft het vergroten van de reductieopgave voor AVI's door de hoeveelheid beschikbare dispensatierechten voor het jaar 2030 te verminderen. Deze beoogde aanscherping wordt bereikt met de introductie van een correctiefactor voor AVI's in artikel 16b.17 van de Wet milieubeheer door deze lineair in te faseren. Als onderdeel van het Belastingplan 2025, gepubliceerd in Staatsblad 2024, 434.	In werking getreden	1-1-2025
78	Wijziging van de Regeling CO ₂ -heffing industrie i.v.m. de invoering van een AVI-correctiefactor	Industrie	KGG/FIN	Voorjaarsbesluitvorming Klimaat 2023	Regeling	Aanscherping van de CO ₂ -heffing industrie voor afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) door middel van een AVI-correctiefactor. In artikel 36 van de Regeling CO ₂ -heffing industrie wordt de rekenwijze voor AVI's aangepast. Als onderdeel van het Belastingplan 2025, gepubliceerd in Staatscourant 2024, 41523.	In werking getreden	1-1-2025
79	Wijziging van de Regeling CO ₂ -heffing industrie i.v.m. wijzigingen in de Verordening kosteloze toewijzing van emissierechten	Industrie	KGG	Fit for 55-pakket	Regeling	Doorvoeren van wijzigingen van de Verordening kosteloze toewijzing van emissierechten (FAR) van o.a. de benchmarks van het EU ETS. Gepubliceerd in Staatscourant 2024, 41480.	In werking getreden	1-1-2025
80	Wijziging Besluit handel in emissierechten in verband met opt-in ETS2	Industrie	KGG	Fit for 55-pakket	AMvB	Met dit besluit wordt invulling gegeven aan de mogelijkheid van de ETS-richtlijn om meer sectoren onder de werking van ETS2 te brengen. Gepubliceerd in Staatsblad 2024, 315.	In werking getreden	1-1-2025
81	Wijziging Regeling handel in emissierechten	Industrie	KGG	Fit for 55-pakket	Regeling	Ministeriële regeling ter uitvoering van de ETS-richtlijn, de MRV en de RED. Gepubliceerd in Staatscourant 2024, 41011.	In werking getreden	1-1-2025
82	Maatregel gerichte aankoop, 2 ^e tranche (MGA-2), in de vorm van de Maatregel Gebiedsgerichte Beëindiging veehouderijen (MGB)	Landbouw en landgebruik	LVVN	-	Regeling	Doelstelling van de MGB is om via een gebiedsgerichte aanpak veehouderijen te kunnen laten sluiten waarmee een bijdrage wordt geleverd aan het realiseren van doelstellingen op het gebied van reductie stikstof, in combinatie met realisatie van wateropgaven zoals opgenomen in het PPLG; en/of realisatie van klimaatopgaven zoals opgenomen in het PPLG. Staatscourant 2024, 36641.	In werking getreden	27-11-2024
83	Belastingplan 2023	Mobiliteit	FIN	Coalitieakkoord Rutte IV		Beëindigen bpm-vrijstelling bestelauto ondernemer. Staatsblad 2022, 532.	In werking getreden	1-1-2025
84	Belastingplan 2024	Mobiliteit	FIN	Voorjaarsbesluitvorming Klimaat 2023	Wet	De vaste voet in de bpm wordt per 2025 met 200 euro per personenauto verhoogd. De budgettaire opbrengst wordt gebruikt om de tariefskorting voor emissievrije personenauto's in de periode 2026-2029 te dekken. Staatsblad 2023, 499.	In werking getreden	1-1-2025
85	Wijziging Besluit energie vervoer	Mobiliteit	IenW	-	AMvB	Wijziging Bev in verband met het opheffen van de uitsluiting van de inboekbevoegdheid van geleverde biobrandstoffen en hernieuwbare brandstoffen aan luchtvaart en zeevaart en in verband met het wijzigen van de spaarpercentages van hernieuwbare brandstofeenheden vanwege de toekomstige overgang naar een aangepast systeem hernieuwbare energie vervoer. Staatsblad 2024, 427.	In werking getreden	1-1-2025